

GASETA DE LES ARTS

1.er FEBRER 1927

DIRECTOR: JOAQUIM FOLCH I TORRES

Any IV.—Núm. 66

Salvador Dalí

No fa molts dies que parlàvem de Salvador Dalí en aquestes pàgines. Avui ho fem de nou amb motiu de la seva darrera exposició a can Dalmau. En aquesta exposició de can Dalmau l'artista ha fet una parada cubista, una exhibició de bastides abstractes. Després, en altra sala, hi ha posat les obres realistes amb la carn de la vida damunt dels ossos intel·lectuals. Totes aquestes gimnàsies i treballs de cuina transcendental, amb tot el seu interès d'especulació, no ens interessen prou, i diríem, parlant amb el cor a la mà, que ens interessa molt més el pintor Salvador Dalí que tot aquest escarràs que dels seus assatjos, en els quals no deixa d'haver-hi un cert espantantisme traçut que a l'artista no li fa cap mal, però que, parlant en plata, ens fa l'efecte de que no hi perdiem res de que no hi fos.

De tota manera cal convenir que els cuinats de Salvador Dalí no ofenen perquè són cosa d'ell. Aquest no és un cubista de l' hora tonta, ni un viu incapaç que s'acull a la geometria transcendentalista. Aquest és un curiós, tan valent com fred. Es, com Picasso, capaç de desmuntar el rellotge i capaç de tornar-lo a muntar i fer-lo anar amb un tic-tac de clàssic si convé. De tota manera, creiem que el més pràctic és estalviar literatura i anar al gra. Perquè Dalí porta gra.

Que porta gra, ho diu la taula de la «Noia cosint», que presideix la sala no cubista a l'exposició de can Dalmau. Allí l'home ens explica el procés geomètric de les llums que llisquen damunt la cara de la seva figura. El procés d'estudi és interessant, i seria una pedanteria si, de tant fer-nos rodar el cap, no fos convenient de tant d'ensenyar el per què les coses serveixen i el bon ús que en pot fer qui les coneix i no té pànic de manejar-les. També està bé que l'home faci veritables jocs malabars amb la tècnica, i ens dongui aquella «Cistella de pa» que és un èxit d'ofici... Però tot això no és pas lo bo d'ell... Lo bo de Salvador Dalí és més endins. Es, sobretot, en aquests ulls que veuen tan clara i tan precisa la realitat i que saben copsar d'ella el sentit íntim, el sentiment, en fi, usant un mot romàntic, i en les seves dots de pintor que saben expressar-lo amb

SALVADOR DALÍ. — «Noia cosint» Galeries Dalmau. (Cl. Serra)

una minuciositat virtuosa de lo essencial.

Aquest és Dalí, un virtuós de lo essencial, gairebé un malalt de virtuosisme. Les seves roques vora la mar de Cadaqués, les carnadures de les seves figures, com totes les matèries que ens representa, tenen qualitat, però tenen encara una altra cosa, que és el tret essencial característic.

Així la seva pintura, i, tant com la seva pintura, l'extraordinària capacitat que hi ha en ella, s'ens imposa; i el discutirem tant com es vulga, però sempre quedarà la cosa forta que és ell, la cosa macissa que és la realitat del temperament, contra la qual totes les teories, totes les idees, totes les diatribes dels uns i els elogis dels altres s'han d'estrellar com onades contra la roca.

Es ell qui ha de governar-se aquest bé de Déu de facultats que té. Es

ell, esperit corull, veritable jardí d'inquietuds, sibarita dels tastets transcendentalistes, màquina espiritual apta per tot el que vulgui fer, qui ha de posar d'acord i senyalar camí a totes aquestes energies que valen més que tot en un artista. Un gran ideal, una gran ambició d'ideal, únicament les canalitza. Lligar el carro a una estrella és el que convé a aquests poltres espirituals amb massa sang que, si no tenen pujades per esbravar-se, corren el perill de fer com «l'aca de Don Diego, que va córrer tot el dia i no es va moure de la plaça Nova». Això cal: una empresa alta com les seves facultats, més alta, si pot ésser encara, que a Catalunya, en veritat, un Rafael no ens faria cap nosa, ni cap profeta ha anunciat que no hi pugui ésser un dia.

JOAQUIM FOLCH I TORRES.

Una nova artista

Hem demanat l'honor de presentar al públic de Barcelona aquesta nova artista que té per nom Clotilde Fibla de Junyer. No ho hauríem fet si no creguéssim que en la pintura que ens presenta hi ha un cas singularíssim i fins diríem genial d'instint del color. En la seva pintura intensa i espontània hi ha una fuga meravellosa de colorista que es llença alegrement als abissos de les harmonies més profundes amb una ingenuïtat que sorprèn i amb una candor que sols és explicable en un temperament, com el d'ella, divinament dotat. En el seu art no hi ha regust de cap mena d'ensenyament ni rastre de preocupació artística, ni cuina d'ingenuïtats a la moda. Hi ha pintura no més, desfeta, sense traves ni lleis, disolta, si voleu per les indecisions que davant dels grans problemes del pintar se li presenten i que l'instint resol a la bona de Déu...

El to d'aquesta pintura, com a color s'agermana amb el més alt que ha produït la nostra gent moderna. Nonell, Mir i Raurich han fet cantar com ella la paleta, i encara a estones ella els depassa en intensitat colorística. Les harmonies són a la pintura ço que és el verb a la llengua. La paraula nova que neix a l'escalf de la inspiració poètica és l'equivalent d'una nova harmonia de colors. D'harmonies noves, aquesta pintora en crea en abundor i per aquesta sola virtut el seu art mereix una reverència.

Improvitza, és veritat. Davant la visió de la realitat suscitadora, allà van els seus ulls i la seva ànima, trescant pels camins de l'iris infinit de la vida. La contenció, la disciplina, l'obediència a lleis més fredes, més abstractes, farien de la seva pintura una pintura única... Però, qui gosa a tocar-ho?... Qui gosa a dir a la flor que floreixi altrament?... Al costat hi té un mestre, que és el seu espòs, pintor meritíssim, inèdit voluntari recalçant del gran públic... i potser ni ell gosa dir-ho. Qui sap si hi guanyariem?...

Es curiós de saber com aquesta pintora es féu pintora. Casada amb Sebastià Junyer, acompanyava al seu espòs a Mallorca, on ell pintava, i allí varen quedar-se. Viuen fa anys en el petit recer de Lluch-Alcari, a la costa de Miramar. Lluch-Alcari és un poble de quatre

cases color de pa de xeixa, penjat damunt les roques, vora la mar. Hi tenen una caseta xica tota blanca, plena de plats blaus i de roba de «llengos». Per la finestra es veuen els caps d'or de la costa que es fiquen aigua endins, i l'onda de les cales on els pins es desmaien a frec de l'aigua. Darrera hi ha la pau argentina dels oliverars que enfilen la muntanya, i, entorn, l'hortet domèstic escalonat en feixes grises de pedra seca. Ja feia anys que eren allí, i un dia la pintora es va posar a pintar. De cop semblava que hagués sucuat el pinzell en l'aigua meravellosament irisada de les cales que veia. Com si s'hagués anat nodrint de llum i de paisatge i de gràcia mallorquina, heu's aquí les seves pintures primeres, lluminoses i vives com un tros resumit de l'Illa d'Or. Els ulls i l'esperit es veu que en la quietud dels dies i dels anys s'anaven peixant silenciosament d'harmonies i ritmes únics... i tot això esdevenia en l'ànima d'aquesta dona de sa casa, entre els afers domèstics, en el va-i-ve dels tràfecs de la casa i del cou dinar i de la roba estesa. Que tota cosa en el món és virolada perquè té una carn, una matèria i una llum que la toca. Les fruites madures que ella posava a taula, el peix cuctejant i lluidor que el pescador li duia al dematí, el pot de vidre verd on es posen les roses perquè durin i les taronges grogues i les magranes vermelles damunt l'estovalla blanca, i les pomes asprines i rosades com la cara jove d'una «atlotà».

Tot un món d'harmonies adormides es desvetllaren entorn i cantaven en la dolça quietud del receret domèstic un himne nou. L'esperit femení, vigilant dintre els quatre murs blancs de la casa, en copsava únicament la gràcia, i així florien aquestes flors de pintura úniques i exquisides, intenses i femenines alhora. L'ambient havia tret d'aquesta branca humana una meravellosa brotada de color. Com al sol la clavellina... així ha esclatat aquesta magnífica pintura.

JOAQUIM FOLCH I TORRES.

Al marge d'un article de Joan Sacs (*)

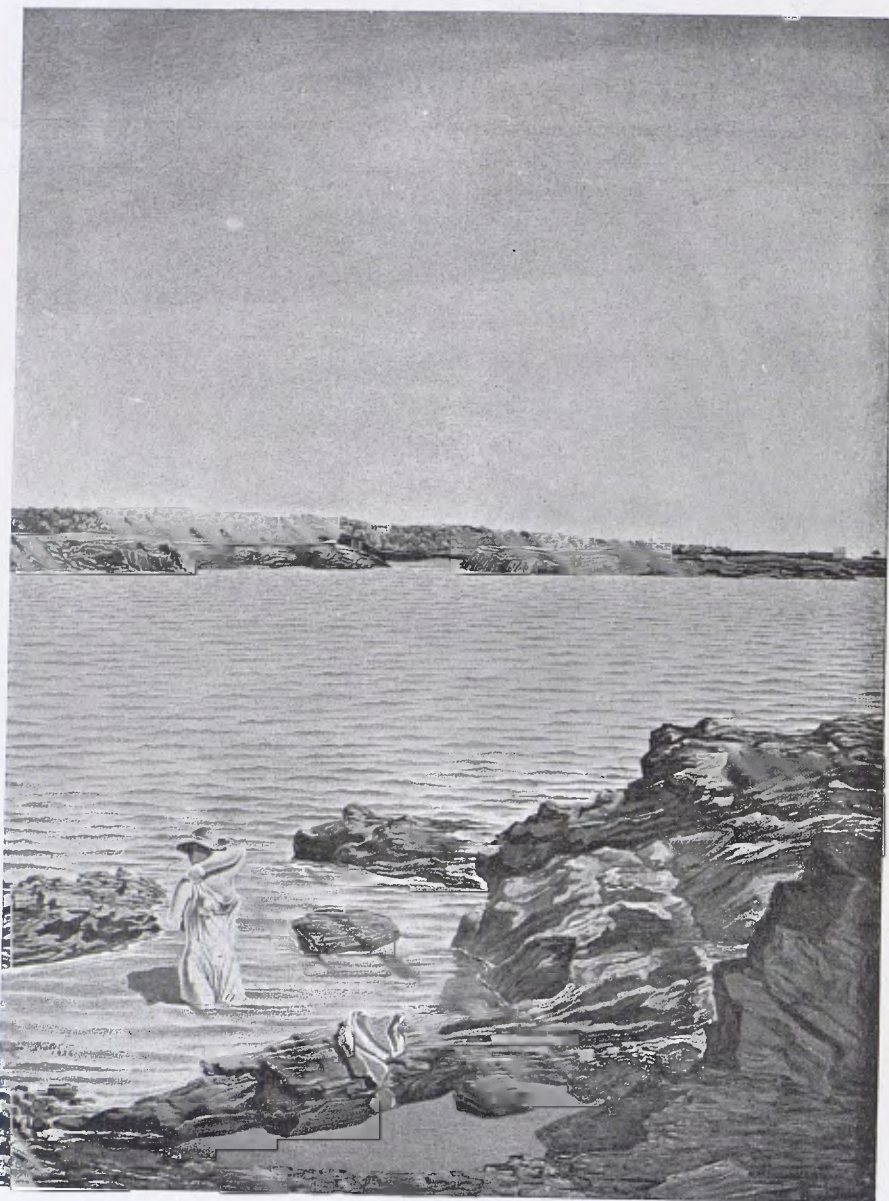
En el darrer número de la revista *Ciutat* — aquella publicació manresana tan estimable i recomanable — ha aparegut un article del Sr. Joan Sacs molt divertit, excessivament divertit, tan divertit com tots els treballs que ixen de la ploma d'aquest il·lustre publicista.

En aquest article, el crític eminent surt una vegada més en defensa de les seves idees estètiques — aquelles idees que aquí han aconseguit un cert èxit entre uns quants babaus, però que fora d'aquí farien somriure beatíficament — i, per a defensar-les, s'eleva furiosament contra l'art que, per a entendre'ns millor, seguirem designant amb la denominació «idiota» d'avantguarda.

Un dels arguments més considerables que el Sr. Sacs esgrimeix amb més força contra la pintura avençada és que es troba ja «desacreditada a França», és que l'actual moment pictòric és de «descredít, de liquidació

(*) La «Gasetta de les Arts», aspirant ésser un ver resum de la nostra vida artística en tots els seus aspectes i tendències, acull el present article, deixant al seu autor la plena responsabilitat dels conceptes del mateix, tal com ho faria amb tot altre treball, ni que fos d'oposada tendència.

Nota de la Direcció,

SALVADOR DALÍ. — «Port de Cadaqués.» Galeries Dalmau. (Cl. Serra.)

i desbandada de les escoles d'avantguarda», és que es tracta d'un «anacronisme sense solta ni volta» i d'unes «vestidures demodades que algú ja ha abandonat, infectades, suades i espellifades». En una paraula, el principal retret que el senyor Sacs fa a la pintura moderna és que ja no és moda.

Sàpiga el Sr. Sacs que, per a tot artista amb dos dits de front, la moda és molt poc interessant. Deixem això als modistes i costurers. El que interessa és el bo i el dolent, la bona o la dolenta qualitat, independentment de si es porta o de si no es porta. I per a nosaltres, el cubisme, per exemple, serà sempre el moviment

SALVADOR DALÍ. — «Panera de pa.» Galeries Dalmau. (Cl. Serra.)

artístic col·lectiu de més importància que s'ha realitzat de molts anys ençà, tant si és moda com si no és moda. Però, ja que el nostre crític s'hi entesta, suposem per un moment que la moda juga un rol de primer pla dins el món de les arts plàstiques. En aquest cas, podem demostrar que l'art dit d'avantguarda encara és moda.

Al Sr. Sacs se li permet de col·laborar en la revista *L'amour de l'art*. Però bé que els articles del Sr. Sacs ens indueixen a suposar que de publicacions d'art modern no en llegeix ni una, car el seu desconeixement de la pintura actual és absolut, creiem que, pel fet de col·laborar-hi, deu llegir la citada revista. En aquest cas, el Sr. Sacs deu haver-se assabentat de les campanyes que hi són menades pel seu director Waldemar George, el crític d'art modern més intel·ligent de França, campanyes que no van pas encaminades certament a defensar un art de reraguarda. Precisament, en el número de novembre on el Sr. Sacs parlava de pintura romànica, Waldemar George estudiava llargament l'obra de Jean Lurçat que es belluga ordinàriament dins la més pura ortodòxia cubista, i l'obra de Soutine, expressionista de gran intensitat, artistes ambdós no precisament de reraguarda. I així en cada número. I *L'amour de l'art* és la revista artística francesa actualment més seriosa i més solvent, i la de més to.

Si això no convenç prou el senyor Sacs, que faci el favor de fullejar a l'atzar alguns exemplars de *Cahiers d'art* i de *L'art vivant* o bé de publicacions gairebé de drete com *L'art et les artistes*, *Art et décoration* i la col·lecció del tot just desaparegut *Bulletin de la vie artistique*. I veurà que l'art que hom hi defensa no és precisament de reraguarda. Si això tampoc no convenç prou al Sr. Sacs, que agafi el *Kunstblatt*, el *Querschnitt*, el *Kunst*, el *Kunst und Dekoration* i totes les revistes alemanyes. I veurà que l'art que hom hi defensa no és precisament de reraguarda. Si el Sr. Sacs no està encara convençut, que es giri vers l'Anglaterra i que consulti les seves publicacions des del *Burlington* fins a *Drawing & Design*. I veurà encara que l'art que hom hi defensa no és precisament de reraguarda.

Se'ns objectarà, potser, que donem una importància excessiva a les revistes. Les revistes artístiques, però, reflecteixen clarament la producció de l'època i elles donen una idea exacta i precisa de l'art que es conrea en els diferents països on s'editen. Elles ens demostren clarament, a més a més, que l'art que amb tanta fúria combat el Sr. Sacs no solament es porta, sinó que ve totalment indicat per a les pròximes temporades. I cloguem amb aquestes paraules el capítol de la moda.

La pretesa inactualitat no és l'únic defecte que el Sr. Sacs veu en la pintura avençada. L'il·lustre crític s'acara amb tot el post-impressionisme i el condemna en bloc, tot tractant-lo despectivament amb termes duríssims. El post-impressionisme compta amb obres com les de Matisse, les de Derain, les de Picasso, per no citar més que tres pintors, que no ens fan enyorar cap de les obres realitzades en èpoques pretèrites, i el valor considerable de les quals és reconegut universalment. Bonà prova de la importància capital que tenen les obres post-cézannianes, la trobem en els preus elevadíssims que aconseguixen en el mercat. A la famosa Venda Uhde, un Picasso fou

«L'hort del molí - Manacor» per B. Gili i Roig † Sala Parés. (Cl. Serra.)

tassat 8,000 francs i fou venut per 21,150. A la no menys famosa Venda Kahnweiler, un Derain fou adjudicat per 22,000 francs. Allò, però, és lluny. Era en 1921. Era en l'època en què, segons el Sr. Sacs, «aquest vergonyós moviment de renovació per força prengué una volada excessiva». Ara, sortosament, «tots els llocs comuns ja caducats d'una estètica de boulevard» ja no tenen curs. L'art d'avantguarda avui «no atreu més que els esperits morbosos o enfangats». En efecte: en la recentíssima Venda Quinn, un Rousseau — aquell Rousseau que al Sr. Sacs deu semblar-li perfectament menyspreable—era pagat mig milió de francs!

De totes les obres post-impressionistes, el valor de les quals va en progressió creixent, el Sr. Joan Sacs en prescindeix guapament. Millor dit: en fa un feix compacte, el lliga amb el lligam de la incomprensió i el llença furiosament en un recó, qualificant el tot de «monstruós, groller, degenerat» i tractant els seus autors d'«aficionats, maniàtics, arxivistes i mandrosos».

Nosaltres tenim el més gran respecte pels conflictes artístics entre la línia i la color, entre la intel·ligència i la sensibilitat, entre l'abstracció i la realitat, car es tracta de coses molt respectables. Nosaltres acceptem que es combati el cubisme en nom

de la color, del realisme o de la sensibilitat; i que, al retorn a Itàlia que suposa el cubisme, s'oposi el retorn a Holanda; i que s'anatematitzi el super-realisme en nom de la intel·ligència. Nosaltres acceptem i respectem aquestes condemnes, car són manifestacions d'esperits intel·ligents. El que no acceptem de cap de les maneres és que un bon home es llevi un dia de mal humor i que condemni en bloc una pila de coses heterogènies, oposades i contradictòries, sense argumentar

«Poble de muntanya - Vinaixa» per B. Gili i Roig † Sala Parés. (Cl. Serra.)

en el més mínim la condemna, i tot condimentant-la amb un munt de frases d'un gust completament dubtós. Amb això, Sr. Sacs, no hi passem. Tenim dret a exigir quelcom més del seu talent.

I finalment, per acabar, heu-vos ací les paraules delicioses amb què el Sr. Joan Sacs clou el seu article: «Per manera que es dona enguany el cas paradòxic d'una joventut artista conresant anacrònicament un art caducat i convicte de caducitat innata, mentre que els artistes adults actuen en la més moderna tendència que és la de tornar a atorgar crèdit als clàssics, a la pintura dels Museus, tot aprofitant les conquestes precézannianes per tal de superar el Museu, tot abominant o menyspreant les suposades aportacions del xarlatanisme post-cézannià.»

En primer lloc, que nosaltres sapiguem, la pintura post-cézanniana no ha predicat mai l'apartament del Museu, sinó que precisament ha volgut superar-lo. I això no pas mirant-ne l'aspecte, sinó el fons, que és el que interessa i que és el que els esperits superficials genere Sacs no copsen.

En segon lloc, sàpiga el Sr. Sacs que, en art, el fer modern o anti-modern no interessa a cap persona amb cara i ulls. Tant si és modern com si no és modern, en Picasso ens interessarà sempre com ens interessa gent tan poc moderna com Signorelli o El Greco. El pretendre el contrari ens fa pensar en un pintor rus que corre per Barcelona i que, en visitar amb nosaltres una exposició de grup, projectava el seu criteri rígidament damunt les teles exposades i les jutjava amb aquestes definicions primàries: «Moderno: ¡bueno! Antiguo: ¡malol!»

«La més moderna tendència» no interessa gens. El que interessa és

El pintor Baldomer Gili i Roig mort darrerament.

la bona o dolenta qualitat. Ho hem dit més amunt.

Però suposem, per un moment, que calgui fer un art modern. En aquest cas, davant de la pintoresca afirmació del Sr. Joan Sacs que la verdadera modernitat consisteix a girar-se vers l'art pre-cézannià «bo i abominant o menyspreant les suposades aportacions del xarlatanisme post-cézannià»; davant d'aquesta afirmació tan impagable, que el Sr. Sacs ens permeti de somriure lleument.

SEBASTIÀ GASCH.

Eliseu Meyfrèn a les Galeries Areñas

Meyfrèn, el mestre paisatgista, ha tingut oberta a les Galeries Areñas una exposició de les seves obres. En elles es mostra el mestre destrísim i fogós de sempre i, el que és més excel·lent, l'esperit jove de sempre. La crítica no té ja res que dir sobre l'art d'en Meyfrèn perquè ja tot

s'ha dit, ni cap elogi a fer-li perquè tots se li han fet, encara que els elogis no corresponguin als seus grans mereixements.

Serveixin únicament aquestes ratlles d'homenatge a l'eminent pintor l'obra del qual és una pàgina brillant de la nostra pintura contemporània.

Baldomer Gili i Roig

La mort se n'ha endut aquest artista en el moment de plenitud de la seva producció. L'obra que ens deixa mereix sens dubte aquest homenatge pòstum modestíssim que la nostra GASETA DE LES ARTS avui li dedica, registrant el seu nom i la seva imatge plena de simpatia, en aquesta publicació que s'esforça en ésser pel present i per l'avenir una crònica de la nostra vida artística.

De Gili Roig, com de pocs pintors, pot dir-se amb justícia que fou un lluitador, i un lluitador entusiasta i somrient. Home d'aptituds múltiples, lluità primer amb elles, que el prenen cap a la literatura

CLOTILDE FIBLA DE JUNYER. — «La gerra d'aram» Galeries Layetanes. (Cl. Serra.)

un hora, cap a la il·lustració del llibre en altres... La pintura, però, fou la gran amada de Gili Roig, i tornava, després de lleus escapades, més amorós que mai, a la seva ronda.

Lluità també, i molt, amb la pintura. Un agre d'escola valenciana li espessia la paleta. Un enfarinament li velava la llum que veia amb els seus ulls interiors. Entre les teles del seu taller hi hauríeu vistes les etapes d'aquesta brega per treure's un no sé què de cosa fada que enterbolia la seva obra. A estones, era la literatura anecdòtica de la jove pintura espanyola; el «carlesvazquisme» l'altra, amb els seus tipus espanyols prestigiosos, però per ci per lla veïeu dispersos, com espurnes d'aquest constant picar damunt l'enclusa, apunts i notes de veritable valor pictòrica fets fora de les preocupacions de taller i del composicionisme escolàstic, on es revelava un artista sincer, emocionat, amb l'esperit despert per aquelles coses que són essencials de la pintura i que l'educació acadèmica d'en Gili li feia veure com simples assaigs preparatoris d'obres de més volada. Una d'aquestes notes bellíssimes tinc penjada davant mentre escric. Ell va donar-me-la a escollir, entre altres obres, un dia, ja fa anys, en el seu taller. Poc vaig dubtar en triar una obra inacabada, com ell em deia, que és

sens dubte una de les pintures més sinceres i fresques del malaguanyat pintor.

Ara, però, Gili Roig havia abandonat les grisors preocupades del taller i havia vençut en la lluita, anant al paisatge. De cara a la naturalesa, hauríeu dit que era tot un altre. Una darrera exposició que va fer a can Parés, poc abans del seu viatge a l'Amèrica, ens presentava el seu triomf acomplert. Dins la tendència del just medi que era pròpia al seu academisme, hom sabia quant d'esforç, quant de sacrifici, quants de somnis i de fal·leres abandonats representava aquell re-

torn humil al paisatge. Ell, que havia tingut les dèries de ço que en el seu temps s'en deia la gran pintura, la pintura de les figures grosses, de les *machines* imposants, de les teles amb assumpte, veure'l emocionat de cara al poble fumejant, a l'hora del capvespre, pintant tot entregat a l'impuls del sentiment que es desprèn de la cosa viva, ens va fer una gran impressió, i ens va revelar el fons de sinceritat que hi havia en aquest pintor, qui, després de rodar la Seca i la Meca pels camins de la seva formació d'escola, venia arrupidet, de cara al poble nadiu, un capvespre, a cantar humil com el grill la seva cançoneta piadosa i profunda.

Eren com una redempció del seu art aquelles teulades humils, voltades d'hortets on el pou blanqueja, de la vileta grisa de Vinaixa. Tanta «maja» i tanta figura mundana com ell havia somiat, ara el teníem allí arrupit, com un assedegat s'ajup vora el raig de la font humil i cristal·lina... I ja hi va ésser. De cara al paisatge, Gili i Roig deia, amb els colors més transparents que mai, que la natura li ensenyava, la festa magnífica del mar en aquelles teles de Calella, de Palafrugell, i el misteri de l'aigua a l'hora baixa, quan les barques retornen i la costa s'ompla de llumetes encisadores. En aquell capvespre marítim que allí exposava, va dir el matis de l'hora amb una justesa i una compunció lírica que era ben nova en ell.

Després vingué el deliri dels escenaris nous, sempre emportat per una mena de fúria íntima i joiosa que hi ha en tota la seva vida i al fons de la seva persona. I ja el tenim a Mallorca. Una tela inoblidable és aquella de l'hortet del molí de Manacor, on el vell molí i els arbres i el mur de tanca de l'hortet del moliner, sota el cel blau, han arreglat les coses de manera que elles soles fan un quadre dels més bonics que hi hagi. Gili i Roig va copsar aquell deliciós espectacle i el va pintar amb un lirisme nou en ell, amb un cel de fuga que és una de les seves millors obres. Després, al Nord d'Espanya, hi va anar a buscar les verdors tendres i la diversitat d'espectacle, cosa que no calia, car la diversitat en les teles es troba anant endins de la mateixa cosa, penetrant-la, glossant-la en els seus infinits estats. Aquí teniu les seves teles de Fuenterrabía (Guipúzcoa),

amb les seves casetes muntanyenques, negres, damunt la verdor lluminosa dels prats, i arrapadetes a la costa, davant la mar atlàntica.

Gili i Roig, ara darrerament sollicitat, havia anat a l'Amèrica del Sud, i allí havia obtingut un èxit franc i entusiasta. La crítica argentina, cada dia més exigent i afínada, va reconèixer en l'obra de Gili Roig els molts mèrits que contenia. Sens dubte, el públic d'admiradors que deixà allí i l'estímul del succés de les seves darreres exposicions havien posat l'artista en una via d'optimisme i de treball que haurien fet del nostre pintor ço que el seu talent ens permetia d'esperar en aquesta hora de plenitud. Déu se l'ha emportat al bo de la seva vida. Quan veia més amples els camins; quan la pintura esdevenia per ell un joc emocionat i una confiança amb la natura, Déu nostre Senyor ha dit prou... Davant dels seus designis sobirans, encomanem a Ell l'ànima d'aquest pintor meritíssim, que deixa un nom prestigiós i una obra important feta; l'ànima d'aquest amic bondadós, home de nobles rauxes i fal·leres de qui tothom no pot dir-ne més que bé.

JOAQUIM FOLCH I TORRES.

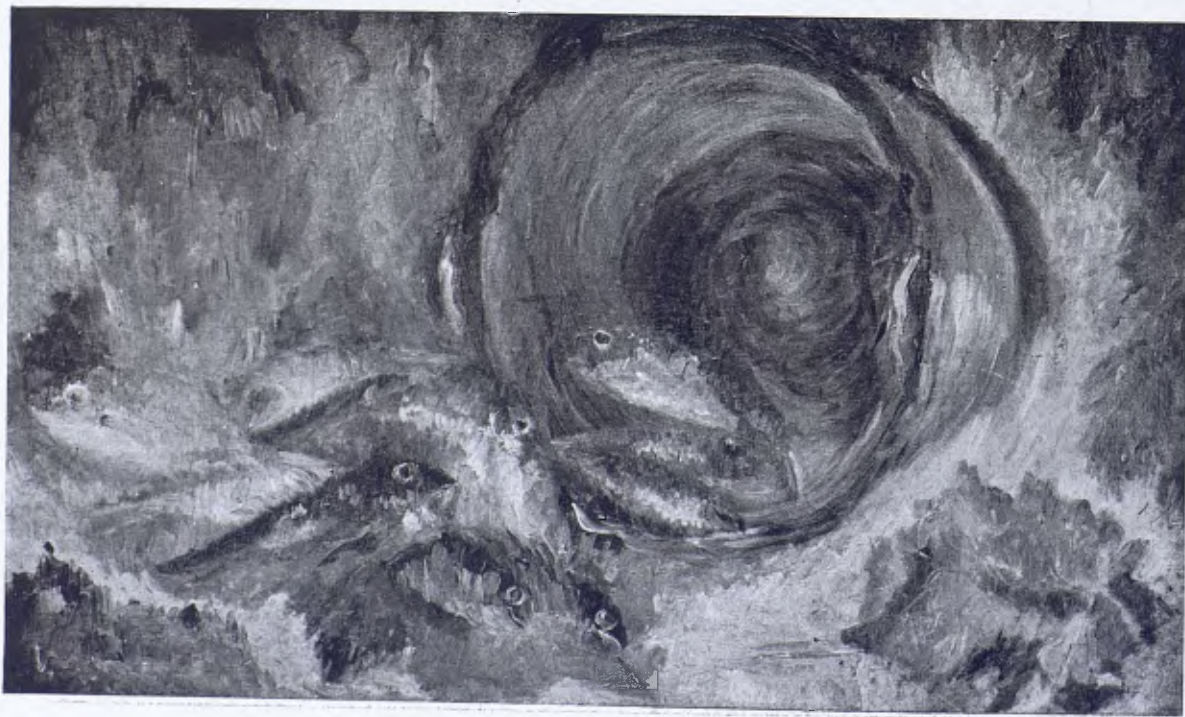
El pintor Porcar

Porcar és un pintor castellonès que de molts anys viu entre nosaltres.

Té, de València, el do de la pintura brillant i rapidista, i té nostre, aquesta contenció i aquest mirar endintre que li imposa un moviment com el d'aquí, noblement preocupat i mirant a Europa, devegades un xic més del que cal. Porcar és una fibra però; ço que vol dir una personalitat que un bon enteniment de les coses situa, conté i adreça vers uns determinats camins, però que mai deixa d'ésser i de brillar i de predominar en les seves obres, constituint el moll de les mateixes.

Porcar és conegut entre els concurrents a les nostres galeries d'Exposició, com un artista gairebé especialitzat en temes d'infants. És curiosa aquesta insistència; és com una memòria de Murillo, que retorna ara a la llum dels nostres dies, amb tot l'aire d'una preferència personal, que sens dubte no té cap relació, ni temàtica, amb el gran mestre siscenista de Sevilla. Les obres de Porcar, ens donen ara un bell grup d'infants amb unes fruites. Un bailet amb un paner de pomes rialleres; l'altre amb un cà. Ací un medalló amb una nineta somrient... I res de les fadors ni cursileries de cromos, ni trucs de tendreses destinades a eternir al públic... Pintura honorable i honradíssima és aquesta d'en Porcar, més intensa o menys, però digníssima, amb un toc de decoratiu barrocc, amb un caire d'allegoria i un to de clàssic que apunta alt...

Un dels nostres mestres que més han influït l'obra de Porcar, és en Ricard Canals. Bona influència, la d'en Ricard Canals, s'ha exercit

CLOTILDE FIBLA DE JUNYER. — «El cova dels peixos» Galeries Layetanes. (Cl. Serra.)

CLOTILDE FIBLA DE JUNYER. — «Roses.» Galeries Layetanes. (Cl. Serra.)

damunt la pintura d'en Porcar, amb benifets indubtables. Un partit pres de color, tendint a una harmonia tònica del quadre, color de fulla morta, que és típica en les obres de l'artista, ha mort potser aquell pamplugueix intens i profund que hi ha en les obres d'en Canals. Canals és un artista que hi veu endins i no oblida res, en glosar les riqueses policromes de les coses que pinta. Per aixó Porcar sembla un pintor de paleta pobre, i a estones, si no fos la gràcia i la verba del seu dibuix, dirieu que és i tot un pintor amanerat; amb la seva tònica invariable, amb el seu pintar dispers i poc cenyit... Poc cenyit a estones. En altres, com en aquesta tela de «L'Infant i el cà» que ara exposa, us dóna una testa superbament, pastosament, gustosament pintada. D'altres en trobaríem al llarg de les seves figures nombroses, que sostenen aquesta valor de l'obra d'en Porcar que aquí es manifesta.

I les valors no menten. A través de les mo-

des, sota les influències, sota els gustos al dia i les rauxes que van i venen i passen com el vent, una valor és sempre una valor; una conquesta és una conquesta i el qui l'ha lograda, s'en pot apuntar una i aquella compta...

CLOTILDE FIBLA DE JUNYER. — «Les pomes i el gerro.» Galeries Layetanes. (Cl. Serra.)

Però ara en Porcar, al qui la fama diria com a Murillo «El pintor d'Infants», s'és donat al paisatge i es més bo, més bo i més intens que en les seves figures, les quals, al costat de les notes que ens porta del seu sojorn estival a Castelló (la terra nadiua) semblen compostes i tocades de grisor de taller, i d'escarràs decoratiu. El colorista intens de la «Platja de Castelló» s'enyora entre els torrats del *parti pris* dels seus medallons d'infants i en les seves monocromies hi manca l'espurneig d'aquella vida que el pintor Porcar ha copsat en posar-se de cara al natural.

Com paisatgista, la seva paleta és una mica espessa, el seu color macis... però hi ha en el seu pinzell escapades eloqüents, que revelen un afany de fixar la simplicitat de les coses presents; aquella gran simplicitat de les coses presents que sols els mestres saben dir amb la llengua esquemàtica de la pintura; amb el verb suscitador dels colors...

Quantes coses estimables en aquest pintor, però, que és un deure el recollir i el comentar i el deixar exposades de cara al públic. La nostra abundor de pintors, no és pas tal que no haguem de col·locar en son lloc aquests tan estimables i esforçats, que són de la mida del que avui comentem. Homes que donen tota la vida a l'art, sense cridòries i que amb les cines als dits van fent pas a pas la seva ruta i us mostren anyalment l'esforç que han fet en la seva exposicioneta, i en acabat s'en van a casa a tornar-hi, bé cal que els tinguem en compte per a la nostra glòria; bé cal que els hi tinguem per a que floreixin en el seu camí les frondes de l'estímul.

Es un deure de la crítica el fer-ho.

FLAMA.

L'Anuari del Foment de les Arts Decoratives

El Foment de les Arts Decoratives acaba de donar, amb la publicació del seu Anuari 1924-25, una nova prova de la seva vitalitat i de l'adresa assenyada que la seva vida corporativa ha pres d'uns anys a aquesta banda, convertint l'entitat en una institució que fa veritable honor a Barcelona. Certament aquest llibre que ara el Foment acaba de

La pintora Clotilde Fibla de Junyer, que té oberta una exposició de les seves obres a les Galeries Layetanes. (Cl. Renom.)

donar-nos fa honor a la ciutat i en fa a les premses de l'Oliva de Vilanova, el nostre gran impressor-artista, el nostre idealista, l'home de les edicions impossibles, que a base d'impossibles va fent la glòria de l'estampa catalana moderna. A l'Oliva toquen ara les honors d'aquest bell llibre tant com al Foment, i res més escaient que el Foment s'aculli a la famosa impremta, donant una veritable prova d'amor als oficis en posar la feina a les mans d'aquest veritable conservatori de l'art d'imprimir que és la impremta Oliva de Vilanova.

El tiratge i la composició de l'Anuari del Foment, la presentació escaient i sòbria, el paper ben triat, la lletra ben posada, els caplletres, obra delicadament gravada; tot, en fi, denota aquella cura dels vers artistes que són els germans Oliva.

El contingut no desdiu. El Foment, en aquest seu Anuari immediat a l'obertura del nou hostatge al carrer de la Pietat, fa la història de la seva Casa i, amb ella, la de totes les cases dels Canonges que una mà audaç volia aterrar no fa gaire. L'estudi és degut a Jeroni Martorell, qui ha estudiat amb inigualat amor la nostra arquitectura civil i, sobretot la de la casa barcelonina de l'Edat Mitja. El treball de l'eminent arquitecte conservador dels nostres monuments és digne del seu nom i va profusament il·lustrat amb dibuixos a la ploma, reconstruint el vell conjunt urbà de les cases dels Canonges i la fisonomia particular de la que avui el Foment ocupa.

Un altre treball, complement d'aquest, es titula «La Sala d'Actes del Foment, treballs de restauració i habilitació generals. En ell, Víctor Oliva, Secretari del Foment, ens mostra amb quina amor els restauradors de la casa toquen els murs venerables

i rastrejaren els restes d'ornamentació que hi havia, fins a poguer-los reconstruir. Realment dóna bo de veure com les coses es van fent a casa nostra i com cada dia en els homes veritablement civils, els deures i les atencions pesen més en les obres de tota mena que es van fent en aquest constant ascendir de la nostra cultura.

Un aplec de fotografies del casal del Foment, admirablement reproduïdes, completen aquest treball, deixant així perfectament monografiada la vella casa que el Foment ha pres per hostatge.

Segueix als treballs descrits anteriorment una memòria de Santiago Marco, President del Foment, sobre l'Exposició de París. En ella s'explica el que féu l'entusiasme de tots, però diu poc del que hi féu l'entusiasme i els dots d'organitzador que en l'autor concorren, que foren el més i fou en definitiva ço que va fer possible el miracle. D'aquella prova les arts industrials de Catalunya en varen sortir triomfants. Una sèrie nombrosíssima de reproduccions dels treballs presentats ho demostren.

Finalment, el propi President del Foment fa una bella descripció del viatge que els socis del Foment realitzaren l'any 1924 a Itàlia, il·lustrada amb nombroses i bellíssimes reproduccions dels principals monuments i obres vistos. Un bell record d'aquest viatge d'estudi, que constitueix un itinerari ben aprofitable per als qui visiten la terra italiana.

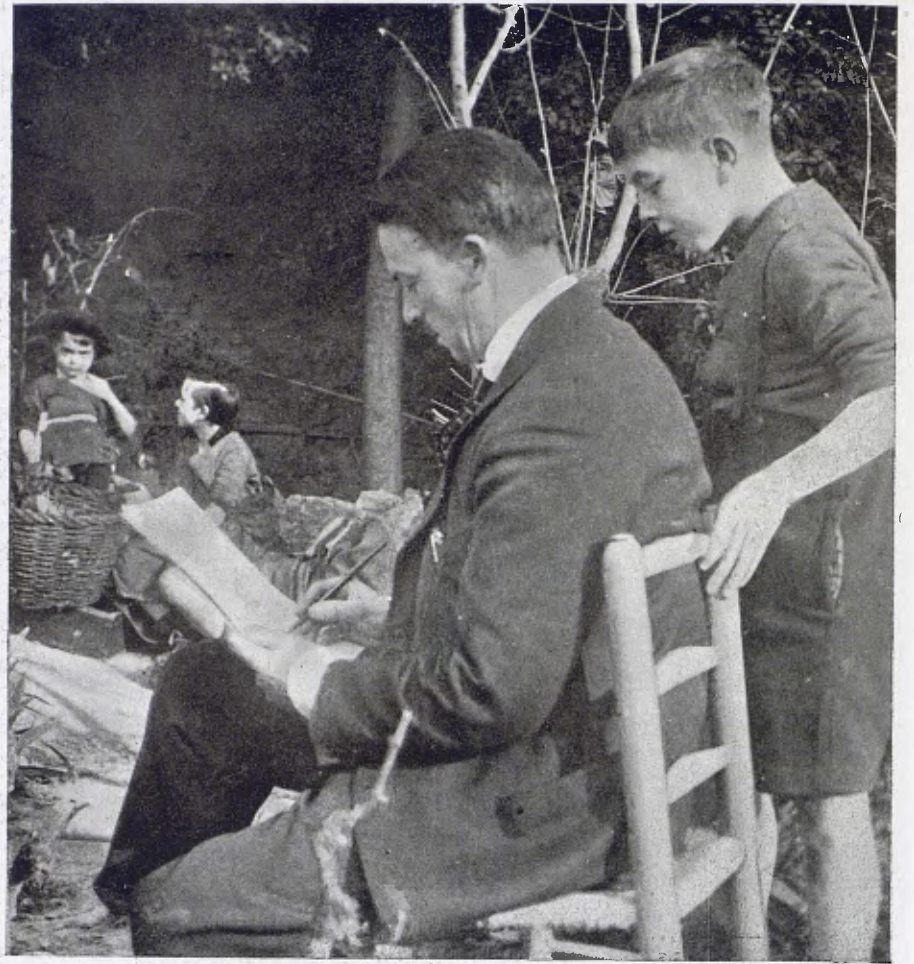
Heu's aquí l'*Anuari* del Foment, i heu's aquí, a l'ensems, un llibre bellíssim que els amants de la impremta catalana no poden oblidar, com no el poden oblidar tots aquells qui estimin l'acció benefactora del Foment de les Arts Decoratives, fogar de la regeneració dels nostres bells oficis.

FLAMA.

L'Exposició de l'Agrupació d'artistes catalans

De gent jove inquieta un país mai en té prou, i per això l'espectacle d'una exposició d'artistes joves, que mostrin inquietuds, és sempre un espectacle reconfortant. D'aquests pintors i escultors que ara exposen a la Sala Parés, n'hi han que són una veritable prometença, però tots duen a dins quelcom, i de conjunt semblen orientar-se pels camins arduos del més net objectivisme.

Aquest objectivisme es presenta en la majoria dels casos amb una agressivitat curiosa, com un acte de fe revolucionària, com un cop de puny sobre la taula de la mansuetud corrent. En alguns casos cal dir que no més hi ha el cop de puny, i d'això sol cap cultura ni cap moviment artístic en viuria; en altres hi ha l'espurneig d'una emoció, l'afany d'una comprensió, la fibra d'un esforç que s'encara amb la realitat amb ganes de desentranyar-li les coses preciosíssimes que uns ulls que miren fons hi saben veure. Aspre és el to en general i espessa la pintura, però cada tela és un mot interessant. L'un ací, com Vidal Gomà en la natura morta «Molls», dóna un estudi de valors, despullats de qualitat potser. Mussons, més enllà, lluita per les qualitats i en logra d'hermosíssimes en el seu «Bodegó». Bosch Roger copsa tota la gràcia d'aquell tros gaire bé inèdit de Costa de Llevant que és la platja de Montgat. Ramon Soler, en el seu «Parc marítim», fa guspitar la veritat en la seva pintura poc segura, i aspre. Bones les pintures de Josep Gausachs, el més fet i més afinat de tots els que exposen. Bones les de Camps Ribera, amb el seu tossut nonellisme, on cada dia hi brillen noves conques. Pere Dalmau dóna una prometença molt digna d'anotar-se amb

El pintor Porcar prenent apunts davant els seus petits models. (Cl. Serra.)

els seus «Molins de Bruges», com és interessantíssima la nota de Cochet «Plaça de Château Renard» i sobre tot el «Port de Tolon» de Ramon Jou Senabre.

Anotem de l'únic escultor, Pere Jou, les «Dansarines» i el «Nu», on un escultor veritable s'ensenya. Tots aspres, però aquesta mena d'aspror, de cosa gerda de la pintura i l'escultura dels joves de l'Agrupació d'Artistes Catalans els agermana i explica el que vagin junts a presentar-se davant del públic. El seu post-cézannisme està com un xic enfadat, i és violent sense motiu de cap mena. Sembla una fórmula l'espessor de la pintura, diríem l'opacitat, de la qual s'en escapen més que ningú en Camps i en Gausachs que fan cantar i brillar els colors. És clar que aquesta mena d'agressivitat artística no és cap mal i sovint és un punt de fermaça per a embranzides audacioses. I les embranzides són cosa bona sempre, tinguin o no bon resultat. Que el deure dels homes, quan comencen la tasca de la vida, és aspirar a lo més alt i a lo més pur, i per això cal embranzida, certament.

JOAQUIM FOLCH I TORRES.

El Monument de Sant Francesc a Montserrat

Convocat el Concurs per a una estàtua de Sant Francesc que s'ha d'alçar a la muntanya de Montserrat, la Comissió Artística de les Festes del Centenari ha cregut convenient la publicació d'una fotografia del lloc de la Santa Muntanya on ha d'ésser col·locada l'estàtua, perquè il·lustri els artistes sobre el lloc d'emplaçament definitiu de l'obra que es projecta.

Adjunt donem la fotografia. El conegut orfebre Ramon Sunyer, membre de la Comissió, es va prestar a assenyalar amb la seva presència el lloc just on va posada l'estàtua.

Una Exposició de pintura catalana vuitcentista a les Galeries Layetanes

Les Galeries Layetanes, han organitzat i celebrat darrerament, una importantíssima exposició i venda de pintura catalana vuitcentista. Una sala era dedicada especialment al gran pintor Martí i Alsina, ara en complir-se el centenari del seu naixement. Algunes de les obres exhibides, totalment inèdites i d'altres que no ho eren, han demostrat una vegada més l'interès de la personalitat d'aquest gran pintor, la valor de l'obra del qual va en augment cada dia. No senyalarem cap de les obres en particular. Sols direm que era l'hora de què el Museu nodris com correspon la Sala Martí i Alsina de Belles Arts, que no és digna del mestre. No ha sigut així i l'exposició és clausurada sense que cap obra ingressés al nostre Museu d'Art Modern.

Al pòrtic del catàleg d'aquesta exposició de Pintura Catalana vuitcentista, l'eminent crític d'art Rafel Benet, hi ha deixat unes quantes idees i conceptes, que a l'objecte de què no es perdin en una fulla voladora i ocasional com és aquell catàleg, reproduïm aquí pel seu gran interès.

La pintura catalana del XIXè

Vivim de les deixalles d'un provincialisme mansoi, per mitjà de les quals avui encara ens costa valorar en justícia les nostres coses, sense envejar pobrement les dels altres.

Estem tan acostumats a descenrar la nostra mirada fora de la terra; estem tan acostumats a trobar bo tot el dels altres — a considerar-nos tan poqueta cosa —, que quan ve l'hora de posar les coses al seu lloc, tenim por que els nostres coneguts ens acusin de xovins.

Realment les nostres vicissituds històriques, no han pas afavorit una

PORCAR. — «El nen del gos» Saló de «La Pinacoteca.» (Cl. Serra.)

El lloc d'emplaçament de l'estàtua de Sant Francesc commemorativa del seu vintè aniversari, i per l'erecció de la qual s'ha convocat un concurs. (La figura que es veu a la fotografia indica el lloc just on ha d'anar col·locada l'estàtua.)

normal creixença de les activitats espirituals. La forma bàrbara del nostre egoisme ens ha fet oblidar, que som alguna cosa més que un agregat d'individualitats més o menys potents; que som un matis dintre la cultura europea.

Al dictat de l'adjectiu laboriosos, amb el qual tantes vegades ens han afavorit els que ens desconèixen — hom ha oblidat que ací es desenrotllava un art i una vida d'esperit. Nosaltres — havíem mig formulat el català mitjà — som gent que solament servim poc o molt per al negoci. En canvi el nostre art i la nostra cultura havia d'ésser forçosament una miqueta d'estar per casa, car, quan ací eixia algún geni no ens corresponia; no teníem casa per tant moble i l'enviàvem a Madrid, a Roma o a París per a què fonamentés la glòria, que la gent de casa no li podia donar.

Avui encara tenim una certa pose de babau davant dels èxits dels nostres a París. No és el posat nostre davant dels que triomfen a fora, un posat intel·ligent, sinó una pose de persona departamental. Massa sovint el nostre provincialisme no ens deixa ponderar d'una manera orgullosa la valor dels que han conquerit un nom internacional; estimem als nostres artistes solament quan han passat per París i aleshores semblen vilatans encisats amb el divo que

per un voler de Déu va néixer entre llurs quatre terrossos: sabem organitzar en el seu honor una fontada i una serenata pels Chors d'en Clavé.

Aquestes tristes deixalles d'una servitud secular, ens han fet oblidar moltes coses; com és possible si no que, tot just avui intentem valorar en bloc la nostra pintura vuitcentista i sobretot, com és possible que, artistes com Ramon Martí i Alsina, Joaquim Vayreda, Simó Gómez, Benet Mercadé, Torrecassana, Tomàs Padró, etc., siguin cotitzats en el nostre mercat a uns preus que fan caure la cara de vergonya?

*
* *

Un dia el pintor Domènec Carles em contava aquesta anècdota, la qual escaurà pla bé de reportar ací per a subratllar els nostres oblits.

Carles, en un dels seus viatges a París, entre els quadres de casa un conegut marchand flairà de bona entrada una tela de Joaquim Vayreda; un bon Joaquim Vayreda. Carles adquirí la tela del pintor oloti. Mentre es cloïa el tracte, el marchand li deia: «Veu's ací un bon pintor el vostre Vayreda; llàstima que no fos francès, car aquesta petita tela avui valdria tant com un bon Corot.»

(Seguirà.)

RAFAEL BENET.

GASETA DE LES ARTS

Apareix quinzenalment

EDITORIAL DAVID, Corts, 46) — EDITORIAL POLÍGLOTA, Petritxol, 8

Subscripció: Barcelona 2 ptes. al mes
Península i Amèrica 30 » l'any
Altres països 36 » »
Número solt: De l'any corrent Ptes. 1'25
» anter.or » 2

GUIA DE LES ARTS I DELS ARTISTES

Pintors

BAIXERAS, DIONÍS CASP, 46.
BENET, RAFAEL MUNTANER, 1, 2.ª, 1.ª
BIOSCA, JOAQUIM DIPUTACIÓ, 310.
CAPMANY, RAMON ESCUDELLERS, 8, TALLER.
CARLES, D. CASP, 56.
COLOM, JOAN CLARÍS, 99.
DURAN CAMPS, R. DIAGONAL, 335, TALLER.
ESPINAL, M. A. PROVENÇA, 362.
JUNYENT, OLAGUER Bonavista, 22.
MASVILA, F. Pg. S. JOAN, 133, ESTUDI
MESTRES, FÈLIX DIPUTACIÓ, 289, 1.ª
RAURICH, NICOLAU BARCELONA, 24 (SARRIÀ)
RINCON, VICENS PETRITXOL, 14

Dibuixants-pintors

CARDUNETS, ALEXANDRE DIPUTACIÓ, 235, 2.ª, 1.ª

Escultors

CLARASÓ, ENRIC GRANADOS, TORRA SANT FRANCESC (SARRIÀ).
LLIMONA, JOSEP DIAGONAL, 410.
OTERO, JAUME ARAGÓ, 329.
VILADOMAT I MASSANES, JOSEP SARDANYOLA.

Decoració

LENA, S. A. PL. ANTONI LOPEZ, 15, 3.ª, 2.ª

Decoradors

BADRINAS, A. NEPTÚ, 2 (GRÀCIA).
BUSQUETS, JOAN PASSEIG DE GRÀCIA, 36.
LLONGUERAS, JAUME .. Rda. S PERE, 36, 3.ª, 1.ª
MARCO, SANTIAGO ARAGÓ, 280.
PALAU, JOSEP MALLORCA, 313.
PARCERISAS I C.ª E. GRANADOS, 90
RIGOL, RAMON DIAGONAL, 389.

Projectistes de jardins

LLIMONA I BENET, RAFAEL CASA BALIARDA-HORTA
RIGOL ARTUR PL. TETUÁN, 18, TENDA.

Acadèmies de dibuix i pintura

BAIXAS PI, 1, 1.ª

Llibreries d'art

EDITORIAL POLÍGLOTA PETRITXOL, 8.

Editors de llibres d'art

EDITORIAL MUNTAÑO-LA, S. A. PL. CATALUNYA, 9.

Reportatges d'art

SERRA, FRANCESC SALMERON, 156, 2.ª

Efectes de dibuix i pintura

GUARDIOLA, I. VALÈNCIA, 199.
HORTA, MIQUEL AVINYÓ, 7
TEXIDOR, MODEST RBLA. CATALUNYA, 89.
TEXIDOR, VÍDUA E. ... RONDA SANT PERE, 16.

Antiquaris

COSTACARVAJAL CALL, 28, PRAL.
ESCLASANS, MARIA ... PIETAT, 10 DAR.ª CATED.
GALERIA MONTLLOR .. FRENERIA, 5. » »
QUER FARRÉS, FR.º ... PALIA, 27.
VALENCIANO, J. CORRIBIA, 2.

Catifes (Manufactura)

AYMAT, TOMÀS RIUS I TAULET, 21 (SANT CUGAT DEL VALLÈS).

Ceràmica d'art

GUARDIOLA, JOSEP MOZART, 6, 1.ª, 2.ª

Construcció i decoració

BASTÚS, QUERALTÓ I C.ª. STA. ELENA, 4 I 6.

Constructors d'obres

OLIVA MALLOL Rda. S. PERE, 48, 2.ª, 2.ª

Ebenistes

BUSQUETS, JOAN P. GRÀCIA, 36.
HOMAR, G. CANUDA, 4.
ORRI, FREDERIC ATRIBAU, 226.
VAYREDA, RAIMOND... BORRELL I DIPUTACIÓ, 111

Escultors decoradors

SOLER, FRANCESC ATRIBAU, 224 INTERIOR.

Escultura religiosa

CAMPS ARNAU, J. M.ª. ... MONTSENY, 77 (GRÀCIA).

Fusteries artístiques

CASAS, VÍDUA DE F. ... DIPUTACIÓ, 119-121.
TARRAGÓ, ENRIC CONSELL DE CENT, 283.

Galeries d'exposicions

AREÑAS CORTS, 670.
GALERIES DALMAU ... P. GRÀCIA, 62.
GALERIES LAIETANES. CORTS, 613.
MALMEDÉ, L. P. GRÀCIA, 68.
PINACOTECA, LA CORTS, 644.
SALA PARÉS (MARAGALL) PETRITXOL, 5

Joiers

SUNYER, R. CORTS, 660.

Llàmpares

BIOSCA I BOTEY RBLA. CATALUNYA, 129.

Metalls d'art

BIOSCA I BOTEY RBLA. CATALUNYA, 129.
CORBERÓ, PERE ATRIBAU, 103.

Miralls

TERRÉS CAMALÓ, F. ... EXPOSICIÓ: LAURIA, 9
TERRÉS CAMALÓ, J. M., S. C. Tallers: VALÈNCIA, 483

Mobles moderns

BADRINAS, A. NEPTÚ, 2 (GRÀCIA).

Papers pintats

GUASCH, FILL DE JOSEP. RAURICH, 8.
SÀLVIA, FILLS DE SALV... PORTAL DE L'ÀNGEL, 4

Parquets (fàbriques)

BASTÚS, QUERALTÓ I C.ª SANTA ELENA, 4 I 6
CASAS, VÍDUA DE F. ... DIPUTACIÓ, 119-121.

Pedra artificial

MINGUELL, JOAN PARÍS, 209.

Pintors decoradors

CASALS PEYPOCH, J. ... ROGER DE FLOR, 164.
COROMINAS, MANUEL... ASTÚRIES, 14 (GRÀCIA).

Reproduccions artístiques

BECHINI, GABRIEL ROGER DE FLOR, 162.
PRIU, TOMÀS CONSELL DE CENT, 368.
RENART, J. DIPUTACIÓ, 271.

Tapisseries

BLANCO BAÑERES, H. ... CALL, 21.

Tapissers

BUSQUETS, JOAN PASSEIG DE GRÀCIA, 36.
GILABERT, JOSEP PASSEIG DE GRÀCIA, 114
LLOSA, PERFECTE BALMES, 128, TENDA.

Tapissos (Manufactura)

AYMAT, TOMÀS RIUS I TAULET, 21 (SANT CUGAT DEL VALLÈS).

Vidres d'art

GRANELL I C.ª ENRIC GRANADOS, 46.
RIGALT, BULBENA I C.ª CASANOVA, 32.
TERRÉS CAMALÓ, E. ... EXPOSICIÓ: LAURIA, 9
TERRÉS CAMALÓ, J. M., S. C. Tallers: VALÈNCIA, 483

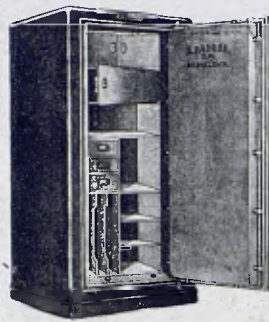
RAMON SUNYER
JOIER

TEL. 813 - S.P. GRANVIA, 660
BARCELONA
CASA FUNDADA L'ANY 1835

GALERIES LAYETANES

Corts Catalanes, 613 Tel. A. 4902

EXPOSICIONS D'ART

TAPISSOS
LÀMPARES
DECORACIÓCONSTRUCCIÓ DE MOBLES
D'ESTIL**A. PADRÓS, S. A.**

Premiada a l'Exposició d'Arts Decoratives de Paris de 1925

ARQUES INVULNERABLES PER A CAUDALS

AMB PANY DE SECRET SENSE CLAU

PREMSES PER A COPIAR CARTES**PANYS** DE SEGURETAT PER A PORTES DE PIS**BÀSCULES** DE ROMANA SENSE PESOS**CAMBRES** CUIRASSADES AMB COM-

PARTIMENTS (PER A BANCOS I BANQUERS)

A PROVA DE FOC, EXPLOSIUS I LLADRES

Fem tramesa de pressupostos si s'ers demane

TALLERS: VALENCIA, 501-503 • CASTILLEJOS, 247-249
DESPATX: RONDA SANT PERE, 21 • BARCELONAReproduccions artístiques
en marbre, pedra, etc.

Fundició de bronzes a la cera perduda

Gabriel Bechini

TELÈFON S. P. 120

Roger de Flor, 162, i Conseil de Cent, 430

Barcelona

Fusteria

Enric Tarragó

TALLER DE CONSTRUCCIONS:

Consell de Cent, 283. Telèf. 3504 A.

FÀBRICA D'ELABORAR FUSTA:

Roger de Flor, 132. Telèf. 327 S. P.

RIGALT, BULBENA I C.ª

VIDRERIA D'ART I INSTAL·LACIONS

CASANOVA, 32 (entre Corts i Sepúlveda)

TELÈF. 5343-A. BARCELONA

H. Blanco Bañeres

Call, 21 (Pl. S. Jaume). - Telèf. 190 A.

ALFOMBRES

TAPISSERIES

CORTINATGES

LLENCERIA

TAPISSOS PERSES I D'ESMIRNA
NUSATS A MÀ**¡GRAN ÈXIT!**

RESUM

DE LA

HISTORIA GENERAL DE L'ART

per en

JOAQUIM FOLCH I TORRES

Director dels Museus d'Art i Arqueologia de Barcelona,
Ex-professor d'Història de l'Art a l'Escola Superior de
Bells Oficis

SUBSCRIPCIÓ:

a 1'50 pessetes quadern :- Dos quaderns mensuals

EDITORIAL DAVID - Corts, 460 - BARCELONA

L. MalmedéAntiguitats i objectes d'art
EXPOSICIONS

Ø

Passeig de Gràcia, 68

València, 255

RENARTReproduccions
Enquadraments
d'art

Diputació, 271

Barcelona

TALLER DE TAPISSERIA I DECORACIÓ

JOSEP GILABERT

ANTIGA CASA ROSELLÓ

Es tallen fundes i confec-
cionen tota mena de cor-
tinatges. • Especialitat en
sillons de gran confort.

Passeig de Gràcia, 114 • Telèfon 2634 G.

BARCELONA

Areñas

FOTOGRAFIA i EXPOSICIONS

Procediments pigmentaris

Gomes

Tintes

Carbons

Esmalts

Venda d'obres
i objectes d'art

Antiguitats

Decoració

Mobles

Corts, 670 (junt al Ritz)

SILLÓ DE REPÓS

Patent n.º 93559

POT GRADUAR-SE A QUATRE POSICIONS
DIFERENTS i AVENTATJA EN CONFORT
I EN ECONOMIA AL SILLÓ ADJUSTABLE DE
FABRICACIÓ ANGLESA

Model A.

Tapissat amb molles

Model B.

Amb coixins de miraguano

A. Badrinas

Neptú, 2 (G.)

BARCELONA

G. Homar

Mobles

Làmpares

Decoració

Antiguitats

Canuda, 4 BARCELONA

Art i Marcs

Presents

Sala Parés

Petritxol, 5 Telèf. 3523 A.

QUADERNS DE DIVULGACIÓ ARTÍSTICA DE LA GASETA DE LES ARTS

Director: JOAQUIM FOLCH I TORRES

EL TRESOR ARTÍSTIC DE CATALUNYA

HA SORTIT EL PRIMER QUADERN DEDICAT A

EL RETAULE DELS REVENEDORS

HA SORTIT EL SEGON QUADERN

ELS ANTICS VIDRES CATALANS ESMALTATS

Formaran aquests quaderns, en sèries, un veritable catàleg artístic monumental de Catalunya

Subscripcions a la col·lecció "GASETA DE LES ARTS"

EDITORIAL POLIGLOTA. - PETRITXOL, 8

TALLER D'EBENISTERIA

DE

Frederic OrriConstrucció de
mobles de totes
classes• ARIBAU, 226 •
Telèfon 2091 G.

Barcelona